

Hanna Jędrzejewska

Polska bibliografia techniczna V

Ochrona Zabytków 16/2 (61), 77

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

H. BADOWSKA, Wł. DANILEC-KI i M. MAĆZYŃSKI. *Ochrona budowli przed korozją*. Arkady, Warszawa 1962, s. 521, wykresy, ilustracje. W książce omówione są najważniejsze zagadnienia związane z niszczącymi wpływami fizycznymi i chemicznymi na budynki. Rozdziały o czynnikach powodujących korozję, oraz o ochronie kamienia, cegły, licówki, tynków i murów przed korozją mogą być bezpośrednio interesujące dla konserwatorów zabytkowej architektury.

B. BARANOWSKI. *Badania nad historią górnictwa i hutnictwa w Bułgarii*. „Kwartalnik historii kultury materialnej”, IX, 1961, s. 119—122. Artykuł zawiera krótki przegląd rozwoju górnictwa i hutnictwa w Bułgarii w powiązaniu z historią, tego kraju oraz badań naukowych prowadzonych w tym zakresie, z podaniem dalszej literatury.

K. DĄBROWSKI i W. STOPIŃSKI. *Zastosowanie metody magnetycznej do badań cementarzystek ciepłych z okresu rzymskiego*. „Kwartalnik historii kultury materialnej” X, 1962, s. 605—615, tablice, wykresy, ilustracje. Pomiar lokalnych zmian w natężeniu ziemskiego pola magnetycznego pozwala na wykrywanie obecności skorodowanych obiektów żelaznych oraz wypalanej ceramiki pod powierzchnią ziemi. Prowadzi to do dokładnego zlokalizowania miejsc, gdzie należy prowadzić bezpośrednie poszukiwania archeologiczne. Artykuł podaje zasadę metody oraz wyniki badań.

B. FILARSKA. *Szkła starożytne: starożytne ozdoby i elementy dekoracji w szkłe*. Muzeum Narodowe, Warszawa 1962, s. 158 w tym 41 stron ilustracji i 159 pozycji bibliograficznych. (Katalog kolekcji M.

N.). We wstępie, obejmującym 62 strony, omówione zostały szczegółowo historia i techniki wyrobu poszczególnych grup tych szkieł.

Z. JEDLIŃSKI i W. MAUBERG. *Metoda oznaczania zawartości wody w powłokach polimerowych na podstawie pomiarów stałej dielektrycznej*. „Chemia analityczna” VII, 1962, s. 839—846, ilustracje. Metoda nadaje się specjalnie do polimerów o małej adsorpcji wody. Jest łatwiejsza i dokładniejsza niż powszechnie stosowana metoda wagowa. Może znaleźć zastosowanie przy badaniu własności różnych powłok ochronnych stosowanych w konserwacji zabytków.

K. MICHAŁOWSKI. *Badania naukowe nad starożytnością*. „Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie” VI, 1962, s. 133—164, ilustracje. Artykuł jest przeglądem prac i badań wykonanych nad aktualnymi zbiorami Działu Sztuki Starożytnej M. N. w Warszawie oraz nad materiałami pochodzącymi z polskich wykopaliisk. Omówiony jest okres od 1946 do 1961 r.

H. MADUROWICZ-URBAŃSKA. *Nieznany rękopis o metalurgii z końca XVIII wieku: próba ustalenia autorstwa*. „Kwartalnik historii nauk i techniki” VI, 1961, s. 45—73, ilustracje, oraz E. OSTACHOWSKI. *Uwagi o rękopisie „O rozkładzie chemicznym roślin; o sokach i ekstraktach”*. Tamże, s. 75—92, ilustracje. Autorem obu rękopisów (1782—84) był najprawdopodobniej Jan Jaśkiewicz, pierwszy profesor historii naturalnej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Były to zapewne notatki wykładowe i notatki do książki. Wykazują wysoki poziom wiedzy autora, mogą stanowić cenne ogniwo dla osób zainteresowanych historiami technik i materiałów.

Specjalistyczne laboratorium analityczne dla celów badań historycznych. „Kwartalnik historii kultury materialnej” X, 1962, s. 123—198, wykresy, tablice, ilustracje. Pod tym tytułem ogłoszone zostały referaty wygłoszone na Konferencji, zorganizowanej w r. 1961 przez nowo powstałe Laboratorium Badawcze przy Instytucie Historii Kultury Materialnej PAN. Referaty dotyczą ogólnego programu laboratorium, badań metalograficznych, rentgenospektrograficznej analizy fluorescencyjnej, zastosowania analizy aktywacyjnej, zastosowania badań radiograficznych do ceramiki i metali, badań fizyko-chemicznych dawnej ceramiki, oraz badań zabytkowego materiału kamiennego.

I. ZNACZKO-JAWORSKI. *Z historii odkrycia sztucznego cementu*. „Kwartalnik historii nauki i techniki” V, 1960, s. 205—223, ilustracje. Artykuł dotyczy głównie odkrycia cementu przez rosyjskiego architekta Czelijewa, i jego książki wydanej w Moskwie w r. 1825. Historia cementów hydraulicznych oraz wyniki badań analiz wykonanych na cementach odtworzonych według starych recept są bardzo interesującym przyczynkiem do historii technik budowlanych.

T. ZUROWSKI. *Nowe badania nad historią najstarszego górnictwa w Polsce*. „Kwartalnik historii nauki i techniki” VI, 1961, s. 25—44, ilustracje. Opisane są wyniki badań prowadzonych w kopalniach krzemienia w Krzemionkach Opatowskich, zarówno w części podziemnej jak i w przylegających do nich warsztatach. Kopalnie były prawdopodobnie eksploatowane przez około 20 tysięcy lat, w okresie paleolitu, aż do początku epoki brązu.

Hanna Jędrzejewska